

Miradas de mujer, Viajeras francesas por la España del siglo XIX, edición de Francisco Lafarga, Biblioteca de escritoras, Castalia Ediciones, Madrid, 2012

Paco Lafarga és un lleidatà que ha arrelat a Barcelona. Catedràtic emèrit de Filologia Francesa a la Universitat de Barcelona, nasqué a Lleida prop de la plaça de Sant Joan el 1948, estudia la llengua francesa a la *Alliance Française* amb l'enyorat Jaume Magre i es doctorà a la Universitat de Barcelona amb una tesi sobre Voltaire. Sempre ha estat estretament lligat a la nostra ciutat, per la família primer, i després per lligams acadèmics i d'amistat amb els membres de la secció de Filologia Francesa de la nostra Universitat. Sovint ha xafat les nostres aules per participar en tribunals de tesi, en trobades, en congressos... o per impartir els seus ensenyaments als estudiants de la nostra Universitat en conferències puntuals sobre el segle XVIII. Perquè el segle XVIII és el segle al que Paco Lafarga ha dedicat els seus estudis i els seus anhels..., segle masculí per excel·lència on els noms femenins escassegen. Per aquesta raó, entre d'altres, els seus treballs sobre dones no són molt nombrosos.

Per això, revesteix una significació especial l'edició d'un dels seus darrers llibres. Es tracta d'una cuidada edició sobre una selecció de dones viatgeres per Espanya al llarg del segle XIX. Paco Lafarga en fa la tria i s'ocupa també de la traducció al castellà, tasca sempre feixuga i que requereix molta minuciositat i atenció. El bon gust de l'editor es manifesta en tots els detalls i també en la traducció i en la selecció de les dones, molt nombroses, que en aquells moments viatjaren al que anomenem el nostre país. Deliberadament, Paco Lafarga defuig les autores més conegudes com poden ésser George Sand o d'altres escriptores de renom, per deturar-se en autores gairebé anònimes, per la qual cosa el valor de la seva mirada és més important i interessant per conèixer la mentalitat del segle i la vida quotidiana.

Veiem desfilat per les pàgines del llibre a dones com la marquesa de la Tour du Pin, que ens ofereix una visió molt concreta i molt aguda de la província de Cadis amb els seus pobles més representatius com Jérez. O bé la duquessa d' Abrantes que passeja la seva mirada per Madrid, o Joséphine E. De Brinkmann que ens parla de Mallorca, completant la visió que de la illa ens dona George Sand, o Mme. Vervel que va de Valencia a Barcelona, o Juliette de Robersart que visita la mítica Toledo... entre d'altres... Noms com Valérie de Gasparin, Madame Rattazzi, Claude Vignon, Marie Bashkirtseff, Maria Star, Marthe Maillé, Jane Dieulafoy serveixen per l'evocació i pel record i ens donen una idea molt clara de la recepció de nostra cultura i de la nostra manera de viure per part de les visitants.

RESSENYES

El llibre s'inscriu de manera deliberada dins la literatura de viatges. A la contraportada se'ns diu: "El relat de viatges escrit per dones té, sens dubte, connotacions específiques, com la afirmació de la identitat de la dona i de la seva autonomia respecte a l'home, però no tant una mirada diferent (paisatges, monuments, activitats humanes), sinó una altra percepció de les mateixes, un altre sentiment, fruit d'una situació personal i social diferent".

Llibre ple d'amenitat, lleuger i a la vegada profund, ideal per llegir durant unes vacances davant del mar o a la muntanya, llibre per somniar en les dones evocades, llibre per viatjar amb el pensament i per trobar en el viatge una raó d'ésser i de viure.

Àngels Santa

